

INTYMNE WYZNANIE PO ŚMIERCI DZIECKA –
„TRENY” JANA KOCHANOWSKIEGO.
Z JANEM KOCHANOWSKIM
PODRÓŻ PO RENESANSIE (5)

JULIA
MIŚKOWICZ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska

Bożena Świąch

dr Beata Rola

Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji:

Intymne wyznanie po śmierci dziecka – „Treny” Jana Kochanowskiego. Z Janem Kochanowskim podróż po renesansie (5)

Cele ogólne:

rozumienie związku *Trenów* z życiem Jana Kochanowskiego.

Cele operacyjne:

Uczeń: podaje znaczenie słowa *epitafium*, przedstawia okoliczności powstania *Trenów*, zapoznaje się z *Trenem V*, *Trenem VII*, *Trenem VIII*, analizuje i interpretuje utwór poetki, odpowiadając na pytania dotyczące jego treści i budowy, wskazuje nadawcę i adresata wiersza, opisuje sytuację przedstawioną w tekście, nazywa uczucia podmiotu lirycznego, omawia cechy gatunkowe trenu, wyjaśnia, czym jest porównanie homeryckie, wyszukuje w tekście środki stylistyczne i określa ich funkcje.

Metody/Formy pracy:

praca w grupach, gałązka logiczna.

Środki dydaktyczne:

Treny Jana Kochanowskiego, kserokopie *Trenu VII*, nagranie *Trenu VII* www.youtube.com/watch?v=witfdERQQ8Q.

Opis przebiegu lekcji:

1. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Rozdaje grupom pocięty na fragmenty utwór. Każdy zespół ma ułożyć z pociętych kawałków wiersz. Tren jest pozbawiony tłumaczeń niezrozumiałych wyrazów. Czytając fragmenty i próbując je do siebie dopasować, uczniowie zapoznają się z treścią utworu. Podczas prezentacji uczniowie zwracają uwagę na niezrozumiałe słowa.
2. Nauczyciel tłumaczy słowo „archaizm”, uczniowie podają przykłady takich wyrazów. Poleca grupom odnalezienie znaczeń niezrozumiałych słów w przypisach, w tekstach w podręcznikach. Nauczyciel przydziela grupom archaizmy, które grupa omawia na forum, tłumacząc ich znaczenie w kontekście utworu.
3. Grupy otrzymują zadanie, by we wskazanym przez nauczyciela fragmencie zaznaczyć słowa wywołujące negatywne emocje, innym kolorem słowa nacechowane pozytywnymi emocjami. Oprócz tego zespoły wypisują środki stylistyczne, liczą sylaby w wersie, badają rymy. Prezentują swoją pracę na forum, pozostałe grupy uzupełniają w zeszytach notatkę. Nauczyciel uzupełnia informacje o tych środkach, których uczniowie nie znają.
4. Nauczyciel pyta o nastrój utworu, o inne utwory, które w czymś są podobne do trenu. Uczniowie wymieniają tytuły, np. *Dziady*, ballady Mickiewicza, horrory czy filmy grozy, nawet czarne komedie.

5. Nauczyciel zadaje pytanie, czym jest tren. Metodą gałązki logicznej uczniowie wymieniają cechy poznanego na lekcji tekstu, tworząc definicję.
6. Nauczyciel odczytuje kolejne punkty NaCoBeZU. Przy każdym punkcie uczniowie poprzez podniesienie ręki sygnalizują, czy osiągnęli dane kryterium. Zapisuje wyniki głosowania i decyduje, do których punktów musi wrócić.
7. Uczniowie w domu czytają kolejne treny.

Komentarz metodyczny

1. Jest to kolejna lekcja z cyklu, w projekcie „Z Janem Kochanowskim podróż przez renesans” obejmującym poznanie twórczości Jana Kochanowskiego – od pieśni poprzez fraszki do trenów. Oczywiście każda z tych propozycji może stanowić osobną lekcję, jednak aby projekt przyniósł pożądane rezultaty, warto zrealizować je wszystkie, najlepiej w tej kolejności – uczniowie uczestniczą niejako w życiu Jana Kochanowskiego.
2. Nauczyciel dyscyplinuje uczniów, podając czas pracy, udziela wskazówek. Na ten temat nauczyciel może poświęcić dwie jednostki lekcyjne. Oprócz *Trenu VII* nauczyciel ma obowiązek omówić inne.
3. **Uczniowie ze SPE otrzymują** częściowo gotową notatkę na temat trenu.
4. Kształcone kompetencje: **kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji** – umiejętność czytania i pisanie oraz rozumienia informacji pisemnej, **porozumiewania się** w mowie i piśmie w różnych sytuacjach, rozróżniania i wykorzystywania różnych typów źródeł, poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji, wykorzystywania pomocy oraz formułowania i wyrażania własnych argumentów; **kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii** – umiejętność rozwijania i wykorzystywania myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji; **kompetencje cyfrowe** – krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i interesowanie się nimi do celów uczenia się, pracy i udziału w społeczeństwie; **kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się** – zdolność autorefleksji, skutecznego zarządzania czasem i informacjami, konstruktywnej pracy z innymi osobami, zachowania odporności oraz zarządzania własnym uczeniem się i karierą; **kompetencje obywatelskie** – zdolność działania jako odpowiedzialni obywatele oraz pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim i społecznym; **kompetencje w zakresie przedsiębiorczości** – zdolność wykorzystywania szans i pomysłów oraz przekształcania ich w wartość dla innych osób; **kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej** – rozumienie sposobów kreatywnego wyrażania i wymiany pomysłów i znaczeń w różnych kulturach, za pomocą różnych rodzajów sztuki i innych form kulturalnych, oraz poszanowanie dla tego procesu.
5. **Treści interdyscyplinarne** – historyczne (renesans, władcy Polski, złoty wiek).